

De Vereniging van Financieringsadviseurs en -bemiddelaars in Nederland (NMF) vindt het van belang haar standpunten met betrekking tot de Nederlandse implementatie van de herziene Europese Richtlijn inzake kredietovereenkomsten voor consumenten ("CCD II") uiteen te zetten. Uiteraard zijn wij graag bereid om onze standpunten toe te lichten en onze zienswijze en visie te geven op de invulling van de beleidsvrijheid die aan de Nederlandse wetgever is gegeven.

Wij zien de aanvullende consumentenbescherming en verbeterde duidelijkheid die de CCD II biedt als een goede ontwikkeling. De bedoeling is dat de CCD II verder gaat leiden tot een gelijk spelveld binnen de Europese kredietmarkt en zal ook voorzien in een gemeenschappelijk kader voor de harmonisatie van kredietovereenkomsten voor consumenten. Tegelijkertijd ontstaat ook bezorgdheid over de praktische uitvoerbaarheid en proportionaliteit van sommige voorgestelde bepalingen.

In zijn algemeenheid zien wij dat het doel van deze CCD II o.a. is het voorkomen van onnauwkeurige formuleringen die tot een versnipperd regelgevingskader hebben geleid. Daarbij zouden concurrentievervalsingen die uit Nationale verschillen voortkomen, moeten worden voorkomen. Gezien de vele mogelijke lidstaatopties is het de vraag of de beoogde doelen kunnen worden gerealiseerd.

Wij merken echter op dat er grote verschillen geconstateerd zijn tussen de soorten en de hoogte van de sancties die bevoegde autoriteiten van lidstaten opleggen bij de handhaving van de CCDI. Wij hebben niet terug kunnen vinden hoe en op welke wijze deze verschillen zullen worden opgeheven.

Verder zijn wij verheugd te constateren dat de uitzondering vervalt voor huur- of leasingovereenkomsten met een optie tot koop, kredietovereenkomsten die in de vorm van een geoorloofde debetstand op een rekening worden verleend en die binnen een maand moeten worden afgelost, kredietovereenkomsten waarover geen rente of andere kosten moeten worden betaald en kredietovereenkomsten waarbij het krediet binnen drie maanden moet worden terugbetaald en waarvoor slechts onbeduidende kosten worden gerekend. De NMF vindt het een zeer goede zaak dat hiermee het spelveld voor het verstrekken van krediet voor meerdere partijen enigszins gelijk getrokken wordt.

Wij zullen hieronder paginagewijs (op basis van het Implementatievoorstel) ingaan op onze visie en hopen hiermee bij te dragen aan een verdere optimalisering aan de Nederlandse interpretatie van deze richtlijn.

Daarna (vanaf pagina 3) gaan wij in op specifieke onderdelen zoals deze genoemd zijn in de richtlijn, een aantal hiervan zijn reeds onderdeel van Bgfo, maar behoeven naar onze mening toch de nodige aandacht.

Pagina 2; invoeging artikel 1:77q Wft

De NMF heeft grote moeite met dit artikel en vindt dit in deze vorm dan ook onacceptabel. Dit geeft de toezichthouder veel te veel vrijheden en rechten waaraan geen concrete situaties/gebeurtenissen ten grondslag liggen. De teksten in dit artikel zijn veel te ruim en bovendien te vaag. Begrippen als "bepaalde kredieten", "bepaalde specifieke kenmerken", "bepaalde marktpraktijken" en "naar inschatting van de AFM" zij dusdanig algemeen dat alles hier onder kan vallen. Daarnaast hoeft een "reden tot bezorgdheid" nog niet direct te betekenen dat er een strafbaar feit wordt gepleegd of handhavend moet worden opgetreden. Dit artikel lijkt op een soort kapstokartikel waarbij de AFM de mogelijkheid krijgt om altijd te kunnen ingrijpen, ook als dit niet onder een gedefinieerd begrip valt, zo blijkt uit artikel 1b.

Hierna volgt artikel 3, maar dit lijkt artikelnummer 2 te moeten zijn. Hierin wordt aangegeven dat middels een AMvB "regels worden gesteld met betrekking tot de beoordeling van de criteria en factoren die kunnen leiden tot significante reden tot bezorgdheid over de consumentenbescherming". Er wordt voor gekozen geen concrete formulering en invulling in dit artikel te geven maar te verwijzen naar een nog op te stellen AMvB. In onze optiek beschikt de AFM met de huidige regels al over meer dan voldoende mogelijkheden om te kunnen ingrijpen indien daar een noodzaak voor mocht ontstaan. Wij zien geen reden om de bevoegdheden uit te breiden op basis van dit voorgenomen artikel. Op deze wijze is het voor de NMF niet mogelijk met dit artikel te kunnen instemmen.

Pagina 5; C. Onderdeel f komt te luiden:

f. *kredietbemiddelaar*: een natuurlijk persoon of rechtspersoon die niet optreedt als kredietgever of notaris en *die niet enkel een consument direct of indirect met een kredietgever in contact brengt*,

Niet voldoende duidelijk is wat wordt verstaan onder “*die niet enkel een consument direct of indirect in contact brengt*”? Het verdient aanbeveling dit te verduidelijken met de wijze van in contact brengen en met welke specifieke gegevens (bijvoorbeeld alleen naam, adres en telefoonnummer).

Pagina 8; Artikel 58a punt 3.

“In het geval van standaardopties vindt de in lid 2 bedoelde instemming plaats door middel van een ondubbelzinnige en duidelijke bevestigende handeling die een vrije, specifieke, geïnformeerde en ondubbelzinnige aanwijzing vormt van de goedkeuring door de consument van de inhoud van de standaardopties en de betekenis daarvan”.

Met de wijze waarop dit artikel is geformuleerd is eigenlijk al niet meer van standaardopties te spreken. Op basis hiervan is onduidelijk op welke wijze een standaardoptie met deze specifieke kenmerken er dan zou moeten zien. Standaardopties zouden mogelijk moeten zijn, maar niet vooraf ingevuld. Dat zou de lading van dit artikel moeten dekken naar ons inzicht.

Pagina 8; Artikel 59

Het is niet geheel duidelijk wat precies bedoeld wordt met valse verwachtingen over de beschikbaarheid van een krediet. Dit kan betrekking hebben op bijvoorbeeld de mate van beschikbaarheid, de hoeveelheid, de snelheid, etc. Het verdient aanbeveling hier meer duidelijkheid over te verschaffen binnen dit artikel.

Pagina 9; Artikel 60 punt 3a, b, en c en punt 4.

De begrippen “essentiële kenmerken” en “specifieke effecten” zijn te ruim, te vaag en voor meerdere uitleg vatbaar. De gevolgen van het beëindigen van een (neven) dienst kan dermate veelomvattend zijn dat het te ver voert deze individueel te (kunnen) benoemen. Wij stellen voor hier een beperkt aantal algemene maar impactvolle gevolgen op te nemen.

Pagina 11; Artikel 61, lid 2 x en y.

Lid X; “het opnemen van de relevante contactgegevens van verleners van schuldadviesdiensten en een aanbeveling aan de consument om contact met deze dienstverleners op te nemen in het geval van terugbetalingsproblemen”. In beginsel wordt elke overeenkomst aangegaan met de intentie aan de betalingsverplichtingen te voldoen. Gaat het niet wat ver om deze informatie al bij het afsluiten van de overeenkomst op te nemen? Wij adviseren hier de verplichting op te nemen dat, indien zich een (structurele) betalingsachterstand voordoet, de aanbieder aan de consument deze gegevens dient te verstrekken.

Lid Y; “het soort duurzame drager waarop de consument informatie ontvangt, met inachtneming van een eventueel van toepassing zijnde keuzemogelijkheid van de consument”. Dit kan in de loop der tijd wijzigen, al dan niet onder invloed van voortschrijdende techniek. Dit betreft dus een momentopname, waarbij niet duidelijk is hoe wijzigingen in de voorkeuren van consument worden vastgelegd.

Pagina 11; Artikel 61 lid 3.

“De informatie, bedoeld in lid 2, is duidelijk leesbaar en er wordt rekening gehouden met technische beperkingen van de drager waarop de informatie wordt weergegeven. De informatie wordt op passende en geschikte wijze getoond op de verschillende kanalen”.

Het is niet duidelijk op welke wijze rekening gehouden kan worden met “technische beperkingen” en tevens is niet duidelijk welke kanalen hier worden bedoeld.

Hieronder treft u onze bevindingen aan op basis van de gepubliceerde en naar het Nederlands vertaalde richtlijn. Hierbij zijn een aantal artikelen al opgenomen in de Bgfo, maar deze behoeven ons inziens nog wel enige aandacht.

Artikel 8, lid 7b:

Dit artikel is te algemeen. Reclame met vermelding dat enkel het hebben van een lopende kredietovereenkomst in een databank weinig of geen invloed heeft op de beoordeling van een kredietaanvraag moet gewoon mogelijk zijn. Sterker nog, dit kan juist een gunstige invloed hebben op een kredietaanvraag. Bedoeld wordt hier waarschijnlijk dat het maken van reclame met een negatieve vermelding in een of meer databanken verboden worden. Het verdient aanbeveling dit artikel op deze wijze aan te passen.

Art. 9 lid 2b

Hier wordt aangegeven dat in de algemene informatie bij een krediet al moet worden aangegeven voor welke doeleinden een krediet mag worden gebruikt. Dit is in dit stadium wel erg algemeen. De mogelijke doeleinden voor een krediet zijn talloos en het gaat te ver deze reeds in dit stadium individueel te omschrijven. Het verdient aanbeveling dit onderdeel hier te schrappen

Art. 9 lid 2d

In dit artikel zouden de kenmerken van een vaste of variabele rentevoet moeten worden beschreven inclusief de gevolgen daarvan voor de consument. Dit is dermate algemeen en omslachtig in dit stadium dat niet verwacht kan worden dat dit in algemene informatie kan worden opgenomen. Door deze omvangrijke informatie zal dit ook niet tot meer of verbeterde verduidelijking naar de consument leiden. Het verdient aanbeveling dit onderdeel hier te schrappen of concreter te formuleren.

Art. 12 lid 1c

Aan consument moet een toelichting worden verstrekt waarin de *specifieke effecten die de voorgestelde kredietovereenkomst of nevendiensten kunnen hebben* voor de consument worden benoemd. Dit is dusdanig algemeen dat niet verwacht kan worden dat hieraan kan worden voldaan.

Art. 12 lid 2

De toelichting uit het vorige lid kan in gerechtvaardigde gevallen worden aangepast aan de omstandigheden van de situatie, de persoon of het soort krediet. Ook dit is dusdanig algemeen dat niet verwacht kan worden dat hieraan kan worden voldaan.

Art. 16 lid 3c

In dit artikel wordt gesteld dat –indien sprake is van adviesdiensten- “een voldoende groot aantal kredietovereenkomsten in het productassortiment in aanmerking wordt genomen”. Wat is een voldoende groot aantal? Het verdient aanbeveling hier een factor of percentage op te nemen.

Art. 16 lid 4b

“kredietbemiddelaars ontvangen voor de adviesdiensten geen vergoeding van een of meer kredietgevers”. Dit is duidelijk, maar vervolgens wordt het volgende toegevoegd: “*Punt b) is enkel van toepassing indien het aantal in aanmerking genomen kredietgevers kleiner is dan de meerderheid op de markt.*” Het is onduidelijk wat met deze toevoeging bedoeld wordt. Het verdient aanbeveling dit toe te lichten, te verduidelijken, of indien dit niet mogelijk is, dit artikel te schrappen.

Art. 16 lid 5

In dit artikel wordt gesproken over een “specifiek risico”. Niet duidelijk is wat met een specifiek risico wordt bedoeld. Het verdient aanbeveling dit te verduidelijken of nader te benoemen/toe te lichten.

Art. 18 lid 8 en 9

Indien gekozen wordt voor volledig geautomatiseerde verwerking is dit vaak een keuze van de klant en staat hier ook een ander tarief tegenover. Door de inhoud van dit artikel, waarbij feitelijk elke klant alsnog menselijke tussenkomst kan eisen (zeker in de uitgebreide vorm zoals beschreven in het artikel) bestaat de kans dat het beoogde voordeel niet langer aan de klant kan worden teruggegeven. Het vragen van menselijke tussenkomst is te begrijpen, maar aan te bevelen is dit enkel in beknopte vorm te realiseren.

Art. 18 lid 9

Dit lijkt voor Nederland een overbodig artikel, dit is niet de taak van kredietverstrekker of adviseur. Temeer omdat elke consument gratis zijn eigen BKR kan opvragen, inclusief een beschrijving van de betreffende registratiecodes.

Gaat dit niet wat ver en ondermijnt dit niet juist het principe van geautomatiseerde verwerking?

Art. 19 lid 6

Dit lijkt niet standaard van toepassing te moeten zijn op initiatief van de aanbieder. Dit kan en zou enkel moeten worden verstrekt indien de consument hier expliciet om vraagt. Wordt hierbij de taak/tussenkomst van een adviseur/bemiddelaar niet benoemd? Los hiervan kan elke consument gratis deze informatie opvragen bij het BKR, is dit dan niet dubbelop?

Art. 38 lid d

Een bemiddelaar kan en mag een fee bij consument in rekening brengen voor de separate advisering van bijvoorbeeld kredietbeschermingsproducten. Dit hoogte hiervan kan variëren. Het is niet logisch of werkbaar om te verwachten dat dit meegenomen dient te worden in de bepaling van het van het voor de consument van toepassing zijnde jaarlijks kostenpercentage. Aanbevolen wordt om dit onderdeel te verwijderen.

Wij hopen dat onze reactie een constructieve bijdrage levert aan de verdere ontwikkeling van de toekomstige bepaling van deze richtlijn. Uiteraard zijn wij bereid onze mening verder toe te lichten en mogelijke ideeën nogmaals te delen. Wij stellen ons graag ter beschikking om deze punten nader toe te lichten en eventuele verdere vragen te beantwoorden.

Met vriendelijke groet,

Klaas-Jan Dantuma

Voorzitter en directeur

Nederlandse Vereniging van Financieringsadviseurs en -bemiddelaars (NVF)